

Aan
DG-RWS

Van
H. v. Waveren (RWS-RIZA)/H. v. Dorp (KNMI)
Datum
21 maart 2005
Onderwerp
Droogtebericht 21 maart 2005

Doorkiesnummer
8722
Bijlage(n)
-

Verwachtingen voor afvoeren, neerslag en temperaturen in de zomer van 2005

De kans op lage afvoeren is de komende zomer iets groter dan normaal. De situatie is echter niet verontrustend. Voor de temperaturen en de neerslag worden de komende drie maanden geen afwijkingen van het langjarig gemiddelde verwacht.

Introductie

Jaarlijks start op 1 april het 'droogtesezoen'. Vanaf dat moment houdt Rijkswaterstaat de vinger aan de pols met betrekking tot eventuele watertekort- en/of warmteproblemen (met name koelwater). Om betrokkenen binnen het ministerie te informeren over de actuele situatie verschijnen er regelmatig 'droogteberichten'. In het eerste (nu voorliggende) droogtebericht van het seizoen wordt traditioneel een eerste indicatie gegeven van de kans op eventuele watertekorten en/of warmteproblemen in de zomer. Tegen de tijd dat het wat warmer en droger wordt (april/mei), verschijnt elke twee weken een droogtebericht. Zolang kans is op watertekort- en of warmteproblemen, worden de berichten verspreid (meestal tot medio september).

Samenvatting

Voor 2005 geldt dat er ten opzichte van een gemiddeld jaar een iets verhoogde kans is op watertekorten. Deze voorspelling is gebaseerd op de neerslag in het Rijnstroomgebied van het afgelopen half jaar (wat minder dan normaal), het sneeuwdek in de alpen (minder dan normaal in met name de hogere gedeelten), het peil van de grote (stuw)meren in Zwitserland (iets lager dan normaal) en de huidige basisafvoer in Zwitserland en Zuid-Duitsland (aan de lage kant). Voor de Maas geldt bovenstaande niet. Daar wijst alles op een tot nu toe gemiddeld hydrologisch jaar. Wel ligt het Maasstroomgebied er nog altijd iets droger bij dan normaal. Dit is de nawee van een droog 2003 en gemiddeld 2004. De grondwatersituatie in Nederland is normaal.

De experimentele seizoensverwachting van het KNMI voor de komende maanden geeft wat betreft de neerslag en de temperaturen een normaal beeld. Er worden geen afwijkingen van het langjarig gemiddelde verwacht. Dit geldt zowel voor Nederland als voor het stroomgebied van de Rijn en Maas.

RIZA
Postadres Postbus 17, 8200 AA Lelystad
Bezoekadres Zuiderwagenplein 2, 8224 AD Lelystad

Telefoon 0320 29 84 11
Fax 0320 24 92 18
E-mail r.h.vwaveren@riza.rws.minvenw.nl
Internet www.riza.nl

Nadere informatie

Neerslag in Nederland september 2004 t/m februari 2005 (bron: KNMI)

Naarmate een winterhalfjaar (herfst en winter) natter is, zijn er in het daarop volgende zomerhalfjaar minder watertekortproblemen te verwachten. Er wordt als het ware een extra buffervoorraad opgebouwd. In de aanloop naar de zomer van 2005 was dat niet het geval. Normaal valt er gemiddeld over Nederland in de herfst en winter ongeveer 430 mm neerslag. In de periode september 2004 tot en met februari 2005 viel er gemiddeld over het land ongeveer 360 mm en daarmee valt die periode als vrij droog te karakteriseren.

De herfst was aan de droge kant met landelijk gemiddeld 196 mm neerslag tegen 235 mm normaal. Alle drie de herfstmaanden waren gemiddeld over het land droger dan normaal. In september viel 66 mm neerslag tegen normaal 75, in oktober 56 mm tegen normaal 78 mm en in november 74 tegen 82 mm normaal. De neerslagsommen waren grillig verdeeld over het land. Van de KNMI-stations was Leeuwarden het natst met 254 mm en Westdorpe het droogst met 142 mm.

Ook de winter was vrij droog, met gemiddeld over het land 165 mm tegen normaal 194 mm. De eerste helft van december verliep overwegend droog met landelijk gemiddeld slechts 2 mm neerslag. Op sommige plaatsen viel tot en met 15 december helemaal niets. Uiteindelijk viel er die maand landelijk gemiddeld slechts 49 mm tegen normaal 79 mm. Ook januari was vrij droog met landelijk gemiddeld 52 mm neerslag tegen normaal 69 mm. In februari viel met 63 mm neerslag meer dan de normale hoeveelheid van 47 mm. Een groot deel van de maandsom viel in het tijdvak van 10 tot en met 14 februari; landelijk gemiddeld 47 mm. In het zuiden viel in dit tijdvak plaatselijk ruim 75 mm neerslag.

Sneeuwdek Rijnstroomgebied (bron: RWS-RIZA)

In de Zwitserse Alpen ligt met name in de midden en lage gedeelten (tot 1500 m) redelijk veel sneeuw. De hoeveelheden zijn meer dan gemiddeld maar aanmerkelijk lager dan de topjaren 1970 en 1999. Toen lag er op veel plaatsen 2,5 tot 3 meter, nu komen de sneeuwhoogtes nergens hoger uit dan 2 meter. In het gedeelte van 1500 tot 2000 meter is de sneeuwhoogte gemiddeld; boven de 2000 meter ligt zelfs zeer weinig sneeuw.

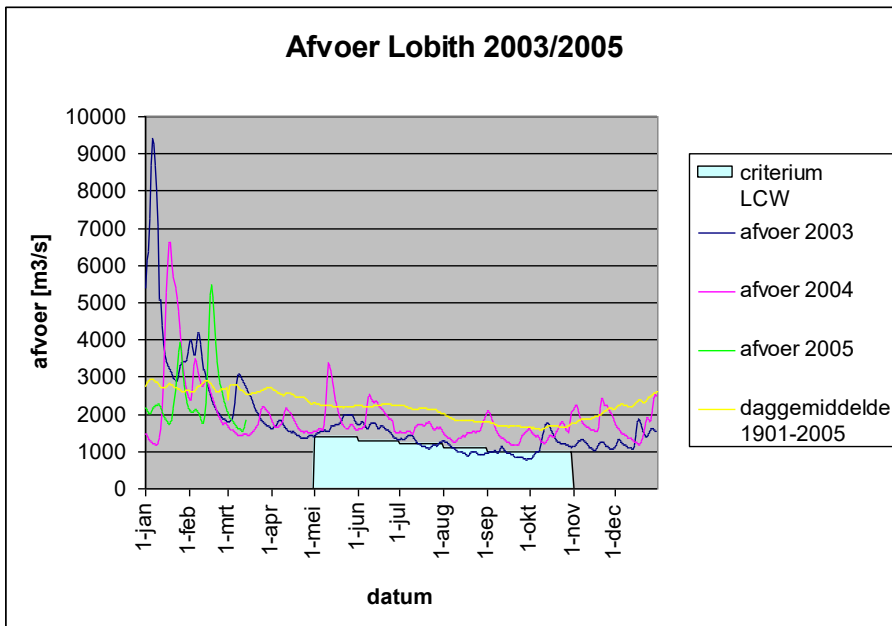
In Duitsland ligt in het Schwarzwald nog zo'n 1,5 meter en in de Eifel 25 centimeter. Dit zijn normale hoeveelheden en naar verwachting zal dit in de komende maand tot afsmelten komen.

Zwitserse meren (bron: RWS-RIZA)

Het peil van de grote Zwitserse meren is aan de lage kant. De waterstand van de Bodensee is zo'n 30 cm lager dan normaal in maart. Ook de afvoeren vanuit de grote meren zijn lager dan normaal en zijn vergelijkbaar met afvoeren die anders in juli/augustus optreden.

Afvoer Rijn (bron: RWS-RIZA)

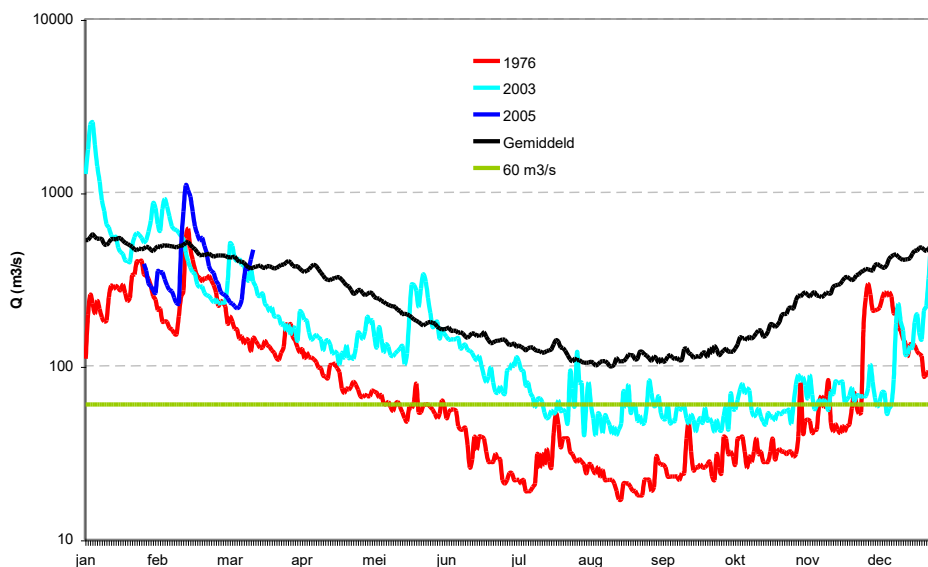
De afvoer van de Rijn bij de uitstroming uit de Bodensee bedraagt 217 m³/s. Normaal voor maart is 263 m³/s. Bij Rheinfelden is de afvoer 578 m³/s, terwijl de gemiddelde afvoer in maart 882 m³/s is. Bij Lobith is de afvoer momenteel ca. 2.000 m³/s, circa 700 m³/s te laag voor de tijd van het jaar (zie figuur). Door het smelten van de sneeuw in lage gedeelten van Zwitserland en Duitsland zal de afvoer van de Rijn de komende tijd naar verwachting niet extreem laag worden.

Afvoer Maas (bron: RWS-RIZA)

In onderstaande figuur is de Maasafvoer bij Luik weergegeven. Het afvoerloop aan het begin van de winter ontbreekt in deze grafiek en was relatief laag voor de tijd van het jaar. Door de neerslag in februari en maart is de Maasafvoer op dit moment weer redelijk op peil. Datzelfde geldt ook voor de peilen van de stuwmeren in de Ardennen. Ook als de komende maand droog is zal de afvoer van de ongedeelde Maas (bij Luik) niet beneden de 100 m³/s dalen.

Maas afvoer bij Luik

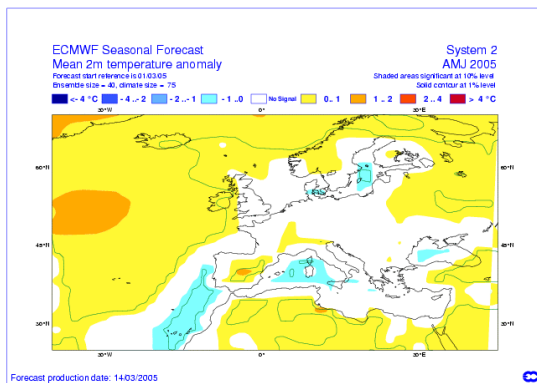

Seizoensverwachting (bron: KNMI)

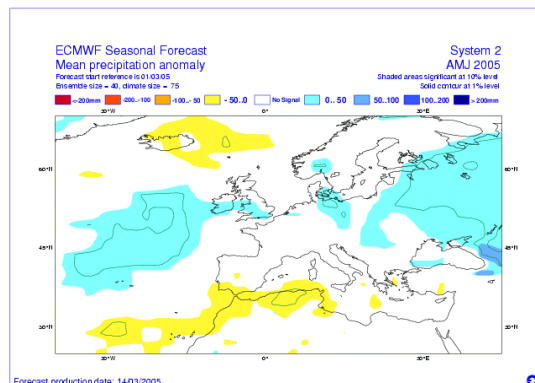
De seizoensverwachting voor de komende maanden geeft wat betreft de neerslag en de temperaturen een normaal beeld. Er worden geen afwijkingen van het langjarig gemiddelde verwacht. Dit geldt zowel voor Nederland als voor het stroomgebied van de Rijn en Maas.

Onderstaande figuren geven de resultaten weer van het model waarmee de seizoensverwachtingen worden berekend. In de linker figuur staat de temperatuur. De kleur wit duidt op een normale situatie. De gele en oranje gebieden hebben een verhoogde kans op hogere temperaturen dan normaal. De kleur blauw duidt op een verlaagde kans. De rechter figuur geeft de neerslag weer. Ook hier geldt dat de kleur wit duidt op een normale situatie. Blauw duidt op een grotere kans op minder neerslag, geel op meer neerslag.

Temperatuur (april, mei juni 2005)

Neerslag (april, mei, juni 2005)

N.B: Voor deze seizoensverwachting wordt gebruik gemaakt van een experimenteel, mondiaal model. Uitkomsten voor Noord-Europa (inclusief Rijn- en Maasstroomgebied) zijn (nog) niet erg onderscheidend noch betrouwbaar. Uitkomsten zijn te gebruiken als indicatie.

Grondwater (bron: RIZA)

De grondwaterstanden in Nederland waren aan de lage kant, maar zijn de laatste weken weer gestegen. De grondwaterstanden zijn nu overwegend gelijk aan de normale grondwaterstand in deze tijd van het jaar.